



**ULUSAL MESLEK STANDARDI**

**MODEL MAKİNECİ (HAZIR GİYİM)  
SEVİYE 4**

**REFERANS KODU / 17UMS0579-4**

**RESMİ GAZETE TARİH-SAYI / 22.06.2017- 30104 (Mükerrer)**

<b>Meslek:</b>	<b>MODEL MAKİNECİ ( HAZIR GIYİM)</b>
<b>Seviye:</b>	<b>4<sup>I</sup></b>
<b>Referans Kodu:</b>	<b>17UMS0579-4</b>
<b>Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):</b>	<b>İSTANBUL TEKSTİL VE KONFEKSİYON İHRACATÇI BİRLİKLERİ (İTKİB)</b>
<b>Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:</b>	<b>MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi</b>
<b>MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:</b>	<b>22.02.2017-2017/19</b>
<b>Resmî Gazete Tarih/Sayı:</b>	<b>22.06.2017- 30104 (Mükerrer)</b>
<b>Revizyon No:</b>	<b>00</b>

<sup>I</sup> Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye dört (4) olarak belirlenmiştir.

## TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

**ACİL DURUM:** İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

**ANA MALZEME:** Bir ürünün hazırlanmasında kullanılan temel malzemeyi,

**APLİKE:** Giysiye üstten takılan parçayı,

**BASKI DİKİŞİ:** Giysi üretiminde dikiş kenarlarının makine ile temizlenip dikiş paylarının gizlenmesiyle giysi içinin ve dışının temiz görünümlü olmasını sağlayan dikiş tekniğini,

**BİYE:** Giysinin değişik bölümlerini temizlemek ve/veya süslemek için ek bir malzemeyle yapılan işlemi,

**BÜZGÜ:** Giysiye form vermek ve/veya model uygulamak için kullanılan, bolluksuz kısma büzülerek eklenen bolluğu,

**ÇIT:** Dikiş birleşimini gösteren işaret ve çentikleri,

**ÇIT ÇIT:** Hazır giyim ürünlerinde iki parçanın geçici olarak bileştirilmesi için kullanılan metal ya da plastik malzemeyle yapılan bağlantıyı,

**CONTA:** Pantolon arka parçasına form vermek ve /veya model uygulamak için kalıbın bölünmesini,

**ÇİFTİĞNE MAKİNESİ:** Belli aralıklı iki iğne ve bunlara ait dikiş mekanizması ile donatılmış, aynı anda iki paralel düz dikiş sırası oluşturan makineleri,

**DİKİM TALİMATI:** Hazır giyim ürünlerinin tüm dikim operasyonlarının ayrıntılı olarak yazı ve/veya şemalarla anlatıldığı talimatları,

**DİKİŞ ADIM BOYU:** Bir birimdeki dikişin uzunluğunu,

**DİKİŞ PAYI:** Kalıba dikim için gerekli fazlalıkların verilmesini,

**DİKİŞ TEKNİKLERİ:** Hazır giyim ürünleri oluşturmada kullanılan dikiş yöntemlerinin tümünü,

**DOKUMA KUMAŞ:** Çözü ve atkı adı verilen iki iplik grubunun, birbirine dik bir şekilde keşilmesiyle oluşan tekstil yüzeyleri,

**DÜZ BOY İPLİK:** Kalıp üzerine işaretlenen, kumaşın çözgü yönünü gösteren çizgiyi,

**HAZIR GİYİM:** Bir modelin standart ölçülerde ve çeşitli bedenlerde, çok sayıda seri olarak hazırlanan giysileri,

**FLETOLU CEP:** Genellikle ceket, manto, pantolon gibi giysilerde kullanılan, kenarları tek parça ya da çift parça kumaş bandı ile temizlenmiş cebi,

**GODE/VOLAN:** Üstü dar uca doğru genişleyerek açılan parçayı,

**ISCO:** Uluslararası standart meslek sınıflamasını,

**İSG:** İş Sağlığı ve Güvenliğini,

**KARYOKA:** Kumaşın üstünde ve altında zikzak görünümünde, özellikle örme giysilerde kenar kıvrırma lastik takma, kol ucu veya yakaya bant geçirme birleştirme aracı ile kullanılan üç iğneli zincir dikişini,

**KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM:** Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

**KUP:** Giysiye beden formu vermek ve model özelliği kazandırmak için kalıbın üzerinde yapılan boyuna kesiklerin oluşturduğu parçayı,

**KRUVAZE KAPAMA:** Ön parçaların birbiri üzerine gelerek kapanmasını sağlamak amacıyla giysinin ön ortasına paralel olarak geniş bir kapama payı verilerek çift sıra sıralanmış düğmelerden oluşan kapama şeklini,

**KUŞGÖZÜ:** Giysinin değişik bölümlerine yapılan/açılan deliklere takılan küçük madeni halkayı,

**LÜPER:** Dikiş altı görüntüsü zincir veya zikzak olan dikiş makinelerinde alt iplik hareketini sağlayan taşıyıcı mekanizmayı,

**MAKİNE PARKI:** Dikilecek modelin dikiş sırasına göre düzenlenmiş makineleri,

**MASURA:** Sanayi tipi düz makinelerde alt ipliğe hareket vermek için üzerine iplik sarılan metal makarayı,

**MEZURA:** Üzerinde metre ya da inç ölçü sistemi bulunan yumuşak malzemedan yapılmış katlanabilir, kıvrılabilir ölçüm aracını,

**NUMUNE:** Tasarlanan ürünün tanıtım veya deneme amacıyla üretilen ilk örneği,

**OVERLOK:** Değişik kumaş çeşitlerine ve işlemlere göre farklı tipleri bulunan, sürfile, temizleme, birleştirme amacıyla kullanılan dikiş makinesinde gerçekleştirilen işlemi,

**PASKALA:** Buhar kazanına bağlı, hava çekme sistemi çalıştığında kumaşı masaya yapıştıran ütüleme mekanizması,

**PAT:** Giysinin değişik bölümlerine verilen kapama paylı açıklığı,

**PENS:** Giysiye beden formunu vermek için kalıptan alınan payı,

**PERVAZ:** Giysinin kavisli bölümlerini temizlemek için dikilen parçayı,

**PİLİ:** Giysiye form vermek ve model uygulamak amacı ile bolluksuz kısma tek tek katlanarak verilen bolluğu,

**PİLİKAŞE:** Giysiye form vermek ve model uygulamak amacı ile bolluksuz kısma pililerin karşılıklı katlanılarak verilen bolluğu,

**RAMAK KALA OLAY:** İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,

**REÇME DİKİŞİ:** Kumaşın üstünde çift iğne düz dikiş ve altında zikzak görünümünde, özellikle örme giysilerde kenar kıvrırma lastik takma, kol ucu veya yakaya bant geçirme birleştirme aracı ile kullanılan iki iğneli zincir dikişini,

**REGULA:** Şablona göre kesilmiş parçaların dikiş paysız-paylı kalıplarla yeniden kesilip düzeltilmesini,

**RİBANA:** Genellikle üst giyimde, özel sportif giyimde, t-shirt lerin etek kısmında, yakalarda, kollarda, örme manşetlerinde, örme şapkalarda, erkek çorapları ve benzeri alanlarda kullanım çift katlı örme kumaşları,

**RİSK:** Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana getirme ihtimalini,

**RİSK DEĞERLENDİRMESİ:** İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

**RİVET:** Kotlarda genellikle cep kısımlarında kullanılan perçini,

**SPESİYAL MAKİNE:** Özel niteliklere sahip dikiş, nakış makineleri, pres ve otomat ve çakım makinelerini,

**ŞABLON:** Dikiş payları verilmiş, tüm yazı ve işaretlerin üzerinde bulunduğu kesime hazır kalıbı,

**TEHLİKE:** İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek çalışanı veya iş yerini etkileyebilecek zara veya hasar verme potansiyelini,

**TELA:** İşlenen kumaşa, hacim ve direnç kazandırıp, giysiye verilecek biçime katkıda bulunarak kumaşa; dikim yıkanma, ütülenme gibi karşılaşılabileceği işlerde destek rolü oynayan; giyside beklenen görünüm, kalite ve etkiyi elde etmek amacıyla farklı usullerle tutturulan ara katmanı,

**TEKNİK FÖY:** Üretilecek olan modelin teknik bilgilerini içeren, mal hizmetin kalitesini belirleyen metni,

**YARDIMCI APARAT:** Herhangi bir aracın çeşitli amaçlarla kullanılmasını sağlayan parçaları,

**YARDIMCI MALZEME:** Bir ürünün hazırlanmasında temel malzeme dışında kullanılan malzemeyi,

**ÖRME:** İpliklerin iğneler vasıtasıyla ilmekler haline getirilerek oluşturulan esnek, elastik, dolgun ve yumuşak tekstil yüzeylerini

ifade eder.

## İÇİNDEKİLER

<b>1. GİRİŞ</b> .....	<b>8</b>
<b>2. MESLEK TANITIMI</b> .....	<b>9</b>
2.1. Meslek Tanımı.....	9
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	9
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler .....	9
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat.....	9
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları.....	9
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler .....	9
<b>3. MESLEK PROFİLİ</b> .....	<b>10</b>
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri .....	10
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman.....	21
3.3. Bilgi ve Beceriler .....	21
3.4. Tutum ve Davranışlar .....	22
<b>4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME</b> .....	<b>23</b>

## 1. GİRİŞ

Model Makineci (Hazır Giyim) (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri (İTKİB) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş, MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.



## 2. MESLEK TANITIMI

### 2.1. Meslek Tanımı

Model Makineci (Hazır Giyim) (Seviye 4) iş sağlığı ve güvenliği ile çevre koruma önlemlerini alarak, dokuma-yuvarlak örme hazır giyim alanında kalıbı hazırlanmış ürün için iş organizasyonu yapma, model üretiminde kullanacağı makineleri dikime hazırlama, model ve malzeme özelliklerine göre numune dikim işlemlerini yapma, hazırladığı numuneyi ütöleme, ölçü ve kalite kontrolünü yapma bilgi ve becerisine sahip ve mesleki gelişime yönelik faaliyetlere katılan nitelikli kişidir.

### 2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

**ISCO 08:** 8153 (Dikiş makinesi operatörleri)

### 2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler

4857 sayılı İş Kanunu.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu.

2/7/2013 tarihli ve 28695 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik.

Ayrıca iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan diğer mevzuat, kanun, tüzük ve yönetmeliklere uyulması ve konu ile ilgili risk analizi yapılması esastır.

### 2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

Mesleğe ilişkin diğer mevzuat bulunmamaktadır.

### 2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Model Makineci (Hazır Giyim) (Seviye 4) yeterli büyüklükte, aydınlık, havadar ve gerekli teknik malzeme ile donatılmış numune üretimi yapılması gereken hazır giyim işletmelerinin model dikim/üretim bölümlerinde genellikle oturarak ve makineye eğilerek çalışır. Çalışma alanında az da olsa gürültü ve toz gibi unsurlara maruz kalabilir.

Mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını gerektiren kaza ve yaralanma riskleri bulunmaktadır. Mesleğe yönelik olarak ortaya çıkabilecek risklerle kaynağında mücadele edilir ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyularak bu riskler bertaraf edilebilir. Risklerin tamamen ortadan kaldırılamadığı durumlarda ise işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanım kullanarak çalışır.

### 2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Mesleğe ilişkin diğer gereklilik bulunmamaktadır.

### 3. MESLEK PROFİLİ

#### 3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş yeri kalite, çevre ve iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulamak	A.1	İş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygulamak	A.1.1	İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı doğrultusunda işlemlerini yürütür.
				A.1.2	Yapılan işe uygun kişisel koruyucu donanım kullanarak çalışır.
				A.1.3	Yaptığı iş ile ilgili tehlike ve risklerin belirlenmesine, risk faktörlerinin azaltılmasına yönelik yapılan çalışmalarına katkıda bulunur.
				A.1.4	Acil durum, ramak kala olay veya kazayı derhal ilgili personele ve acil hizmet birimlerine bildirir.
				A.1.5	Acil durumlarda çıkış ve kaçış prosedürlerini uygular.
		A.2	Çevre koruma önlemlerini almak	A.2.1	Çevre korumaya karşı önlemleri yapılan işin gereklerine uygun şekilde uygular.
				A.2.2	Doğal kaynakların daha az kullanımı için gerekli tespit ve planlama çalışmalarına katkı sağlar.
				A.2.3	Dönüştürülebilen malzemelerin ayrımını yapar.
		A.3	Kalite gerekliliklerine uygun çalışmak	A.3.1	İşlem formlarında yer alan talimatlara ve planlara göre kalite gerekliliklerini uygular.
				A.3.2	Uygulamada izin verilen tolerans ve sapmalara göre kalite gerekliliklerini uygular.
				A.3.3	Makine, alet, donanım ya da sisteminin kalite gerekliliklerine uygun çalışır.
				A.3.4	Kalite konusunda gerekli durumlarda ilgili kişilere rapor verir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
<b>B</b>	İş organizasyonu yapmak	<b>B.1</b>	Çalışma ortamını hazırlamak	<b>B.1.1</b>	Numune hazırlamaya uygun şekilde çalışma ortamını düzenler.
				<b>B.1.2</b>	Malzeme ve ürünlerin korunması için gerekli önlemleri alır.
				<b>B.1.3</b>	Malzemelerini model/numune oluşturmaya uygun şekilde kullanıma hazırlar.
		<b>B.2</b>	Teknik föyü incelemek	<b>B.2.1</b>	Numune hazırlığı için teknik föyde yer alan bilgileri inceler.
				<b>B.2.2</b>	İşaret/çizim şablonlarıyla model üzerinde çizilecek yerlerin tespitini yapar.
				<b>B.2.3</b>	Model çizimi veya teknik föyde belirlenen dikiş tekniklerini inceler.
				<b>B.2.4</b>	Makinede ya da elde yapılacak dikiş tekniklerini belirler.
		<b>B.3</b>	Araç, gereç ve malzemeyi hazırlamak	<b>B.3.1</b>	Araç, gereç ve malzemelerin modele uygunluğunu kontrol eder.
				<b>B.3.2</b>	Araç, gereç ve malzemeleri dikime uygun şekilde hazırlar.
		<b>B.4</b>	Makineye takılacak yardımcı aparatları belirlemek	<b>B.4.1</b>	Numune için belirlenene dikiş tekniklerine göre kullanılacak makineyi belirler.
				<b>B.4.2</b>	Numune için istenilen dikiş tekniklerine göre kullanılacak aparatı belirler.
		<b>B.5</b>	İşini planlamak	<b>B.5.1</b>	Hazırlayacağı ürünün müşteriye teslim tarihi ile yöneticisinden bilgi alır.
				<b>B.5.2</b>	Hazırlayacağı ürün için iş planı yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Teknik föyü hazırlamak	C.1	Makinenin kontrolünü yapmak	C.1.1	Makine kullanım talimatları doğrultusunda makinedeki basit arızaları giderir.
				C.1.2	Makine kullanım talimatları doğrultusunda makinenin yağ göstergesini kontrol eder.
				C.1.3	Makine kullanım talimatları doğrultusunda makinenin periyodik temizliğini yapar.
		C.2	Makineyi dikime hazırlamak	C.2.1	İğneyi makine ve dikilecek malzeme özelliğine göre seçer.
				C.2.2	İğneyi makineye doğru yönde takar.
				C.2.3	İpliği malzeme özelliği ve teknik föye göre seçer.
				C.2.4	İpliği iplik takım şemasına uygun olarak makineye takar.
				C.2.5	Dikiş adım boyunu, dikiş sıklığını, sargı genişliğini (ilik makinesi için ilik boyunu) teknik föy ve malzeme özelliğine göre ayarlar.
				C.2.6	Spesiyal makinelerde (ilik, düğme ve benzeri) ilik boyu ayarlaması, düğme delik sayısına göre düğme otomatının ayarlanması gibi işlemleri yapar.
				C.2.7	Numune parça üzerinde dikiş sağlamlık ve kalite kontrolünü yapar.
				C.2.8	Kontrol sonucuna göre sorun olması halinde düzeltme yapar.
C.2.9	İhtiyaç olması halinde makineye aparat (biye aparatı, ilik makinesi için bıçak ve benzeri) takar.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Numune dikimi öncesi kontrol işlemlerini yapmak	D.1	Kesilmiş ana malzemenin kontrolünü yapmak	D.1.1	Model ana malzemesinin doğruluğunu teknik föy ve model çizimine göre kontrol eder.
				D.1.2	Numune kesiminin ana malzemenin düz boy iplik çekme (dokuma ve örme kumaş için) ve esneme özelliğine (deri için) göre doğruluğunu kontrol eder.
				D.1.3	Kesilmiş numune parçalarında dikiş için gerekli payların varlığını ve doğruluğunu dikim özelliklerine göre kontrol eder.
				D.1.4	Kesilmiş numune parçalarının teknik föy ve kalıba göre parça sayısı, parça yönleri, kumaş doğruluğu kontrollerini yapar.
				D.1.5	Tespit ettiği hata ve eksikleri düzeltilmek üzere ilgili kişiye bildirir.
		D.2	Kesilmiş yardımcı malzemenin kontrolünü yapmak	D.2.1	Yardımcı malzemenin kesimi düz boy ipliğinin doğruluğunu teknik föy ve malzeme özelliğine göre kontrol eder.
				D.2.2	Kesilmiş yardımcı malzeme parçalarının parça sayısı ve malzeme doğruluğunu teknik föy ve kalıba göre kontrol eder.
				D.2.3	Tespit ettiği hata ve eksikleri düzeltilmek üzere ilgili kişiye bildirir.
		D.3	Kalıp kontrolü yapmak	D.3.1	Teknik föy ve modele göre kalıp parça sayısını kontrol eder.
				D.3.2	Teknik föy ve modele göre kalıp bilgi yazılarını (düz boy iplik, parça adı,çıt işaretleri ve benzeri) kontrol eder.
				D.3.3	Dikiş için gerekli işaretlerin kalıptan kumaşa geçirilmesini sağlar.
				D.3.4	Kalıbın üzerinde tespit ettiği eksik ve hataları ilgili kişiye bildirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Numune hazırlamak (devamı var)	E.1	Kup/kesik parçalarını hazırlamak	E.1.1	Boyuna kupları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.1.2	Enine kupları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.1.3	Dikiş işlemlerini yapılacak dikişe uygun makinede, uygun aparatlar ile kalıpta belirlenen dikiş paylarına uygun ve dikim tekniğine uygun olarak yapar.
		E.2	Kol parçalarını hazırlamak	E.2.1	Bedene takılan kol modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.2.2	Bedenden çıkan kol modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.2.3	Dikiş işlemlerini yapılacak dikişe uygun makinede, uygun aparatlar ile kalıpta belirlenen dikiş paylarına uygun ve dikim tekniğine uygun olarak yapar.
		E.3	Yaka parçalarını hazırlamak	E.3.1	Bedene takılan yakaları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.3.2	Bedenden çıkan yakaları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.3.3	Şekline göre isimlendirilen yakaları (U, V yaka ve benzeri) teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.3.4	Dikiş işlemlerini yapılacak dikişe uygun makinede, uygun aparatlar ile kalıpta belirlenen dikiş paylarına uygun ve dikim tekniğine uygun olarak yapar.
		E.4	Cep parçalarını hazırlamak	E.4.1	Aplike cep modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.4.2	Dikişten açılan cep modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.4.3	Filetolu cep modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.4.4	Model uygulamalı cep modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.4.5	Dikiş işlemlerini yapılacak dikişe uygun makinede, uygun aparatlar ile kalıpta belirlenen dikiş paylarına uygun ve dikim tekniğine uygun olarak yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Numune hazırlamak (devamı var)	E.5	Model uygulamalı ürün parçalarını hazırlamak	E.5.1	Büzgüleri teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.5.2	Pilileri/pili kaşeleri teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.5.3	Godeleri/volanları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.5.4	Dikiş işlemlerini yapılacak dikişe uygun makinede, uygun aparatlar ile kalıpta belirlenen dikiş paylarına uygun ve dikim tekniğine uygun olarak yapar.
		E.6	Kapama paylarını hazırlamak	E.6.1	Fermuarları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre uygun aparatları kullanarak diker.
				E.6.2	Basit/gizli/parçalı patları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.6.3	Model uygulamalı patları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.6.4	Kruvaze kapamaları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.6.5	Tek sıra düğmeli kapamaları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.6.6	Dikiş işlemlerini yapılacak dikişe uygun makinede, uygun aparatlar ile kalıpta belirlenen dikiş paylarına uygun ve dikim tekniğine uygun olarak yapar.
		E.7	Kenar temizleme işlemlerini yapmak (devamı var)	E.7.1	Ribana çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.7.2	Lastik çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.7.3	Bel çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Numune hazırlamak	E.7	Kenar temizleme işlemlerini yapmak	E.7.4	Biye çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.7.5	Pervaz çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.7.6	Baskı dikişini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.7.7	Manşet çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				E.7.8	Dikiş işlemlerini yapılacak dikişe uygun makinede, uygun aparatlar ile kalıpta belirlenen dikiş paylarına uygun ve dikim tekniğine uygun olarak yapar.
		E.8	İlik açmak	E.8.1	Teknik föy ve model özelliğine göre ilik yerlerini işaretler.
				E.8.2	İşaretli yerlere uygun şekilde ilik açar.
		E.9	Düğme dikmek	E.9.1	İliklere göre düğme dikim yerlerini işaretler.
				E.9.2	Belirlenen noktalara düğmeyi doğru olarak diker.
		E.10	Numune oluşturmak	E.10.1	Teknik föy ve model çizimine göre dikilen ana malzeme parçalarını bir bütün oluşturacak şekilde birleştirir.
				E.10.2	Teknik föy ve model çizimine göre dikilen yardımcı malzeme (astar, elyaf, ribana ve benzeri) parçalarını bir bütün oluşturacak şekilde birleştirir.
				E.10.3	Numuneye gerekli firma ve beden bilgi etiketlerini teknik föy ve model çizimine göre diker.
				E.10.4	Ana ve yardımcı malzemeleri birleştirerek numune dikimini tamamlar.



Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Numuneyi ütülemek	F.1	Ütüyü kullanıma hazırlamak	F.1.1	Ütünün taban temizliğini kontrol eder.
				F.1.2	Ütü ısısını ürüne göre ayarlar.
		F.2	Ara ütüleme yapmak	F.2.1	Modelin ara ütü yapılacak bölümlerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre inceler.
				F.2.2	Model ve numune malzeme özelliğine göre ara ütüleme yapar.
				F.2.3	Modele ve numune malzeme özelliğine göre gerekli durumlarda dikiş açma ütüsünü yapar.
				F.2.4	Modele ve numune malzeme özelliğine göre gerekli durumlarda malzeme/kumaşı esnetmeden dikişi uygun yüzeyinden ütüler.
		F.3	Tela yapıştırmak	F.3.1	Modele uygun şekilde tela yapıştırılacak parçayı ütüler.
				F.3.2	Teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre telayı numune malzemesine doğru olarak yerleştirir.
				F.3.3	Numune malzeme özelliğine göre telayı kumaşa yapıştırır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Numunenin ölçü kontrolünü yapmak	G.1	Numunenin ölçü kontrolünü yapmak	G.1.2	Ölçü tablosunda belirlenen ölçü birimini (cm/inç) kullanarak numunenin ölçü kontrolünü yapar.
				G.1.2	Beden ölçü tablosuna göre dikilmiş numuneyi mezura ile ölçer.
		G.2	Ürünün ölçü farklarını tespit etmek	G.2.1	Ölçü tablosuna göre numunenin ölçü sapmalarını tespit eder.
				G.2.2	Numunede tespit edilen hataları ölçü kontrol tablosuna yazar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
H	Numunenin kalite kontrolünü yapmak	H.1	Ara kalite kontrol yapmak	H.1.1	İplik kalitesini, rengini ve ana malzemeye uygunluğunu teknik föye göre kontrol eder.
				H.1.2	Dikiş düzgünlüğü, sağlamlığı ve adım boyu özelliklerini teknik föye göre kontrol eder.
				H.1.3	Teknik föyde belirlenen dikiş özelliklerinin üretime uygunluğunu kontrol eder.
				H.1.4	Aksesuar ve süsleme malzemelerinin numuneye, dikime ve üretime uygunluğunu kontrol eder.
				H.1.5	Ana ve yardımcı malzemelerin ütü performansını kontrol eder.
				H.1.6	Ütü sonrası ürün ölçü değişikliklerini ve ana ve yardımcı malzeme deformasyonunu kontrol eder.
				H.1.7	Numune üretim işlemlerinin üretim süreçlerine uygunluğunu kontrol eder.
		H.2	Son kalite kontrol yapmak	H.2.1	Numune üzerindeki süsleme ve aksesuarların dikim ve kullanım özelliklerini model özelliğine/teknik föye göre kontrol eder.
				H.2.2	Etiket yerlerinin ve bilgilerinin teknik föye göre doğruluğunu kontrol eder.
				H.2.3	Ara ve son kontrolde, ana, yardımcı malzeme, kalıp, üretim süreci ile ilgili tespit ettiği hataları ve önerilerini ilgili birime yazılı olarak bildirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
I	Mesleki gelişime ilişkin faaliyetleri yürütmek	I.1	Meslek ile ilgili mevzuat ve mesleki yayınları takip etmek	I.1.1	Meslek ile ilgili mevzuatta yapılan değişiklikleri kontrol eder.
				I.1.2	Yurtiçi ve yurtdışı görsel ve yazılı yayınları takip eder.
		I.2	Meslekle ilgili eğitim faaliyetlerine katılmak	I.2.1	Meslekle ilgili eksiklikleri oluşan aksaklıklara göre belirler, çözüm önerisinde bulunur.
				I.2.2	Yönetim tarafından belirlenen mesleki ve ürün kullanıcısının güvenliğini sağlamaya yönelik eğitimlere katılır.
				I.2.3	Yönetim tarafından belirlenen meslekle ilgili fuar, sergi, seminer ve benzeri organizasyonlara katılır.
		I.3	Yanında çalışanlara eğitim vermek	I.3.1	Çalışanların eğitim ihtiyacını sektördeki değişim ve gelişimlere ayrıca modelhanede oluşan aksaklıklara göre tespit eder.
				I.3.2	Mesleki eğitim ihtiyacına göre çalışanlara eğitim verir ve/veya verilmesini sağlar.

### 3.1. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Ana malzeme (dokuma, örme ve benzeri yüzeyler)
2. Biz
3. Cetvel çeşitleri
4. Çizgi taşı
5. Dikiş makineleri
6. Dikiş makinesi aparatları
7. Dikiş makinesi ayakları
8. İğne çeşitleri
9. İplik çeşitleri
10. Kırtasiye malzemeleri (kalem, silgi, kağıt ve benzeri)
11. Kişisel koruyucu donanım
12. Kompresör
13. Koruyucu ve ölçü siperlikleri
14. Tamir kutusu
15. Ütü
16. Yardımcı malzeme (astar, tela ve benzeri)

### 3.2. Bilgi ve Beceriler

1. Acil durum bilgisi
2. Araç, gereç ve ekipman bilgisi
3. Çevre koruma yöntemleri bilgisi
4. Doğrulama ve kıyaslama bilgi ve becerisi
5. Dönüştürülebilir malzemelerin ayrılması ve geri dönüşüm faaliyetleri bilgisi
6. Ekip içinde çalışma becerisi
7. El becerisi
8. El-göz koordinasyon becerisi
9. Ergonomi bilgisi
10. Görsel algı becerisi
11. Görselleri oranlama becerisi
12. İş sağlığı ve güvenliği bilgisi
13. İşyeri çalışma prosedürleri bilgisi
14. Kalıp ölçüleri bilgisi
15. Kumaş bilgisi
16. Kumaş dikim bilgi ve becerisi
17. Malzeme bilgisi
18. Mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler bilgisi
19. Mesleki kalıp bilgisi
20. Mesleki matematik bilgisi
21. Mesleki terim bilgisi
22. Problem çözme becerisi
23. Raporlama bilgi ve becerisi
24. Renk bilgisi

25. Renkleri ayırt etme becerisi
26. Süsleme bilgisi
27. Temel ölçü bilgisi
28. Ürünün kalite gereklilikleri ve süreç kalite bilgisi

### **3.3. Tutum ve Davranışlar**

1. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dahilinde karar vermek
2. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
3. Çalışmalarında planlı, organize ve dikkatli olmak
4. Çevre korumaya karşı duyarlı olmak
5. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemeleri benimsemek
6. Deneyimlerini iş arkadaşlarına aktarmak
7. Ekip içinde uyumlu çalışmak
8. Görev tanımını, görevi ile ilgili talimatları ve sorumluluklarını bilmek ve yerine getirmek
9. Güvenli çalışma şartlarına uymak
10. İşyeri çalışma prensiplerine uymak
11. İşyerinde ilgili kişilerden, zamanında bilgi almak ve aktarmak
12. İşyerine ait araç, gereç ve malzemelerin kullanımına özen göstermek
13. Mesleğindeki teknolojik yenilikleri takip etmek
14. Öğrenmeye açık olmak ve öğrendiklerini etkili şekilde aktarmak
15. Süreç ve ürün kalitesine özen göstermek
16. Temizlik, düzen ve işyeri tertibine özen göstermek

#### **4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME**

Model Makineci (Hazır Giyim) (Seviye 4), meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli çalışma şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler 15/10/2015 tarihli ve 29503 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu, Sınav, Ölçme, Değerlendirme ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.

**Ek: Meslek Standardı Hazırlama Sürecinde Görev Alanlar**

**1. Meslek Standardı Hazırlayan Kuruluşun Meslek Standardı Ekibi**

Fatma ÇARDAK, İHKİB – Ölçme ve Değerlendirme Sorumlusu

Neriman EKİNCİ, İDMİB Belgelendirme Merkezi Müdürü-Standart Hazırlama-Ölçme Değerlendirme Uzmanı

**2. Teknik Çalışma Grubu Üyeleri**

Ayşe KURT, İHKİB, İncup Modelhane Sorumlusu

Serkan YALÇIN, İHKİB, İncup Model makineci

Erhan TUYGUN, İHKİB, Gezici Eğitim Merkezi Koordinatörü

Serkan TUNCA, LC Waikiki Mağazacılık, Model hane Şefi

Arzu DEMİRBAĞ, LC Waikiki Mağazacılık, Model hane Şefi

**3. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar**

Adana Seyhan Sabancı Anadolu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Akdeniz İhracatçı Birlikleri

Alıteks Teks.Urunl.San.Ihr.ve Paz.Ltd.Stı

Altınyıldız Mensucat ve Konfeksiyon Fabrikaları A.Ş

Ankara Sanayi Odası

Ankara Ticaret Odası

Avcılar İHKİB Mesleki Teknik Anadolu Meslek Lisesi

Aydınlı Hazır Giyim San.ve Tic. A.Ş.

Batı Anadolu Sanayici İşadamları Dernekleri Federasyonu

Bilsar Tekstil San. ve Tic. A.Ş.

Bücürük Tekstil A.Ş.

Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği

Cross Jeans.San.ve Tic.A.S

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü)

Çarşıbaşı Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.



DeFacto-Ozon Giyim A.Ş

Devlet Personel Başkanlığı

Ege Bölgesi Sanayi Odası

Ege İhracatçı Birlikleri

Ekofer Teks.ve Parfümeri San. Paz.Ltd.Stı.

Emine Karasu – Hazır Giyim Danışmanı

Ferah Konfeksiyon Sanayi ve Turizm Tic. A.Ş

Gazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi

Gecem Çamaşır San. Tic. Ltd. Şti

Gülen Bebe Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Günkar Dıs Tic. A.S.

Hak İşci Sendikaları Konfederasyonu (Hak –İş)

Hamaratlı Tekstil Konf. San. ve Tic. A.Ş

Hatemoğlu Teks. Giyim San. ve Tic. A.Ş.

Hugo Boss Mağazacılık Limited Şirketi

İstanbul Aydın Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Moda Tasarımı Bölümü

İGS – İstanbul Giyim Sanayi Ticaret A.Ş

Intersource Tekstil ve Konf. San. ve Tic. A.Ş.

Nişantaşı Rüştü Uzel Mesleki Teknik Anadolu Lisesi

İstanbul Ticaret Odası

İzmir Terziler ve Konfeksiyoncular Odası

Kağıthane İHKİB Kız Teknik ve Meslek Lisesi

Kikka Tekstil Sanayi ve İhracat Ltd. Şti

Kipaş Pazarlama ve Ticaret A.Ş.

Koton Mağazacılık Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Laleli Sanayici ve İşadamları Derneği

Lara Dış Tic. ve San. Ltd. Şti

Marmara Üniversitesi /Teknik Eğitim Fakültesi /Tekstil Eğitimi Bölümü

MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

MEB Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

MESİAD- Merter Sanayici ve İşadamları Derneği

Mithat Giyim San.Tic. A.Ş

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu Tekstil Programı İHKİB Moda Konfeksiyon Dalı

Onur Tekstil Tic. San. A.Ş

Orkide İç giyim San.ve Tic.Ltd Stı.

OTİAD - Osmanbey Tekstilci İşadamları Derneği

Öz – İplik İş Sendikası

Panço Kolektif Şirketi Sadi Levi ve Ortakları

Ramsey Giyim San. ve Tic. A.Ş

Sabancı Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitüsü

Sabra Tekstil San ve Tic Ltd Şti

Sarar Giyim Tekstil San. ve Tic. A.Ş

Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Giyim Sanatları ve Giyim Endüstrisi Eğitimi Bölümü

Sevil Çocuk Konfeksiyon San. A.Ş

Sezer Teks. San. Tic. A.Ş.

SML Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti

Sudeteks Tekstil San. Tic.Ltd. Şti.

Suvari - Çoşkun Tekstil San. Tic. Ltd. Şti.Taha Konfeksiyon Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Taha Konfeksiyon Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı

T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı

Tema Mağazacılık Hizmetleri Tic. A.Ş

TRİSAD Mesleki Teknik Anadolu Lisesi

Tüketici Hakları Derneği

Tüketici Yararına Araştırma Derneği

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Türkiye Elektrikli Vinç İmalatçıları Derneği

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu

Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği

Türkiye İhracatçılar Meclisi

Türkiye İstatistik Kurumu

Türkiye İş Kurumu

Türkiye İş Kurumu (İş ve Meslek Danışmanlığı Dairesi Başkanlığı)

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

Türkiye Triko Sanayicileri Derneği

Türkiye Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sanayii, Teknoloji ve Tasarım Araştırma Geliştirme Vakfı

Türkiye Tekstil Sanayii İşverenleri Sendikası

Türkiye Yeşilay Cemiyeti

Uludağ İhracatçı Birlikleri

Uludağ Üniversitesi İnegöl M.Y.O Moda Konfeksiyon Programı

Yeşim Satış Mağazaları ve Teks. Fabrikaları

Yenibosna IHKIB Mesleki Teknik Anadolu Lisesi

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

Zeynep Giyim San. Tic. A.Ş

#### 4. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Doç. Dr. Saliha AĞAÇ,	Başkan (Yükseköğretim Kurulu)
Leyla ÖZDEMİR,	Başkan Vekili (Türkiye İhracatçılar Meclisi)
Ahmet SARICA,	Üye (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)
Nesrin AKGÜN,	Üye (Milli Eğitim Bakanlığı)
Mahmur KÜR,	Üye (Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)
Yılmaz UÇAR,	Üye (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu)
Pınar ÖZCAN,	Üye (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Tamer TOK,	Üye (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu)
Neşet ERDOĞAN,	Üye (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
H.Ergün İŞERİ,	Üye (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Mahmut ARIKAN,	Üye (Odalar ve Borsalar Birliği)
Hilal DOĞRUÖZ ÖZER,	Üye (Mesleki Yeterlilik Kurumu)

#### 5. MYK Yönetim Kurulu

Adem CEYLAN,	Başkan (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi)
Prof. Dr. Mahmut ÖZER,	Başkan Vekili (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Temsilcisi)
Doç. Dr. Mustafa Hilmi ÇOLAKOĞLU,	Üye (Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcisi)
Bendevi PALANDÖKEN,	Üye (Meslek Kuruluşları Temsilcisi)
Dr. Osman YILDIZ,	Üye (İşçi Sendikaları Konfederasyonları Temsilcisi)
Celal KOLOĞLU,	Üye (İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi)

